

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 23.

V Ljubljani, v sredo 29. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Več luči.

Indocti discant et ament meminisse periti.

I.

Slovenci si želimo miru v domačem taboru, miru, ki ima svoje korenine v dobrem, odkritosrčnem srečju in sloni na blagi volji, plemenitih namenih. Oboroženega miru si ne more želeči noben pravi rodoljub, ker tak mir zahteva mnogo žrtev ter slabi naše itak slabe moči na škodo slovenskemu narodu v obče. Da je tak mir, ko se nasprotniki bojé drug drugega ter v obrambo napenjajo vse svoje žile in kite, hujši od boja, o tem nas pouči tudi oboroženi evropski mir, „si licet parva componere magnis“. Ker smo bili in ostanemo vedno za pravi prijateljski mir, ne da bi zatajili načela slovenskega starega programa, torej tudi naslednje vrstice nimajo namena, da bi izzivali koga na desni ali levi, temveč da bi pomirili zopet nekoliko razgrete živce, da bi se porazumeli v tem, kar hočemo in pri čemer smo. Stvar, o kateri hočemo pomirljivo, a vendar za obe strani odkrito govoriti, je naslednja.

Dné 10. t. m. je „Soča“ objavila članek pod naslovom „Bomo imeli mir v Avstriji?“, ki je vzbudil časnikarsko prasko. Na ta članek je namreč odgovoril „Slov. Narod“ v št. 15. z dné 20. t. m. Sprva smo želeli molčati o tem, ker nismo hoteli vlivati olja na žerjavko. Te dni pa nam je došlo več nasvetov pro in contra, oglasil se je tudi „Mir“ v zadnji številki, in to nas je napotilo, da pojasnimo svoje stališče, da-si se je o tem že mnogo govorilo in pisalo. Da pa naši čitatelji, ki morda ne beró vseh imenovanih listov, vedó, za kaj se gré, podamo jim kratko vsebino „Sočinega“ članka.

„Soča“ je pisala, da je v zadnjih letih nastal prepir med narodi avstrijskimi iz raznih vzrokov, a blagi in plemeniti naš vladar hoče imeti mir med svojimi narodi. Najhuje je divjal narodnostni prepir na Češkem, zato je cesar naročil ministrom, naj

skušajo napraviti mir in spravo med Čehi in njihovimi nemškimi sovržavljani. Dalje navaja „Soča“ razloge, zakaj nima mnogo upanja, da bi visoka gospóda spravila in pomirila narode.

Prvi pogoj stalnega miru je, kar priznavajo vsi slovenski listi in politiki, da visoka vlada sapo zapré židom, ki se debelé ob narodnostnem prepiru in po svojih mnogoštevilnih listih neprenehoma kurijo ogenj ljudskih strasti.

„Drugič bi morala visoka vlada povsod, kjer skupno biva dvoje ali več narodnosti, zabraniti vsako preočitno, ostentativno, zatorej izzivajočo narodno slavnost ali katerosikoli narodno izjavo.“ — V tem stavku, ker je presplošen in premalo jase, tiči prvi trn, ki je mnoge zbodel.

„Nadalje bi morala vlada brez izjeme razpustiti vsa društva, katerih znak je narodna pretiranost in izključljivost. Sém spadajo v prvi vrsti telovadna društva, naj se imenujejo kakerkoli. Taka društva gojijo navadno ideje absolutne narodnosti, ideje veleizdajske.“ To je drugi trn ali *punctum saliens*, ki je povzročil glasne odmeve.

Naposled „Soča“ dobro pové, da bi tudi take prepovedi malo ali nič ne izdale, dokler ne pridemo v Avstrijo po tolikih britkih skušnjah do spoznanja, da se morajo avstrijski narodi duševno preroditi, ako se hočejo stalno spraviti. Ta duševni prepoved pa je mogoč na podlagi verske šole. Verska ideja je Avstrijo stvarila, verska ideja jo ohrani. Poprimite se torej, merodajni krogi, krščanske vzgoje, in pobratili bodete narode ter ohranili Avstrijo slavni cesarski hiši. — Tako „Soča“.

Kaj se more na to odgovoriti oziroma pojasniti in dostaviti, o tem v prihodnjih člankih. Danes le to opomnimo: *Qui bene distinguit, bene docet.*

Hotébor.

Nekaj idej.

II.

„Znano je, da resnica krščanske vere nima nobenega hujšega nasprotnika od tistih, ki je ne poznajo.“

Okrožnica Leona XIII. 10. jan. 1890.

Resničnega znanja in pravih učenjakov je naše dni mnogo manj, nego jih je bilo nekdaj. Sevêda mislim primeroma. Vse se pritožuje, da gimnazije in vseučilišča nimajo zaželenih vspehov. Koliko zamotanega, nerednega, nejasnega je v glavah mladih ljubljencev Muz! In to pri onih, ki nadarjeni z dobro voljo vse sile uporabljajo v to, da bi se obrazili, da bi zadostili zahtevam. In teh ni preveč. Kaj pa z veliko večino polovičnikov, ali popolnih mračnjakov? Zanimiv je v tem smislu letošnjega rektorja praškega češkega vseučilišča govor.

Le previsoko ne smemo staviti moderne inteligencije. V svoji večini je suha, plitva! Še-le v gotovem stanju dobode nekaj birokratične, šablonske dresure, ki je pa tudi najčesče — vse. Oprosté naj se mi tuji izrazi; boljše ne morem izraziti stvari, ki jo menim. Le ne previsoko! Kdor pozná razmere, pritrdil mi bo. — Le nekaj ima, kar jo označuje in s čimer zakriva svojo goloto. To je obratnost v govorjenju in vedenju. Te se nauči vzlasti v velikomestnem življenju. Svobodno gibanje vseučiliščnikov in njihovo bivanje v velikem mestu večino bolj izobrazí, nego kupec škript, katere tako — za silo pretolče. A to izobraženje brez dvojbe samo, kot glavna stvar, kot bistvo ne zasluži imena. Utrjenemu značaju, ki ima svoje znanje jasno vrejeno in na pravih temeljih zasajeno — temu pač taka velikomestna skušnja mnogo pripomore. Vsakemu drugemu le še bolj zamota ideje in ga najčesče pokvari, čisto tudi uniči. In ker takej polu-inteligenciji izredno prija ves duh našega časa, ni pač drugače mogoče, nego da se drugim nelepim

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Meseca marca je šel v Rim neki jezuit od misijona za Francijo in voditelj katoliškega društva, v katerem je bil tudi moj oče. Moj oče mu izroči pismo do sv. Očeta. Vedel je, da druge pomoči za-mé ni več, kakor edino molitev.

Pismo do sv. Očeta Pija IX.:

„Sveti in ljubljeni Oče!

Usmilite se me; imam dvoje zelo bolnih otrok. Priporočim ju v Vašo sveto molitev. Dva dečka sta, eden šestnajst *), drugi devetnajst let star. Ne verujeta več niti v Boga, niti v neumljivost duše.

Vaš zvesti sin, ki Vas ljubi. Ud društva „Cercle Religieux“,
Martus Jogand.

Marseille, 30. marca 1869.“

Redovnik, ki je imel izročiti pismo sv. Očetu, tolazil je mojega očeta, nazaj vrnivši se, tako-le: „Zaupajte, Bog Vas ne bode zapustil. Vaša nesreča je zelo ganila sv. Očeta. Dokaz očetovske ljubezni

*) Moj oče se je bil nekoliko zmotil. Takrat sem bil star samo petnajst let.

do Vaših otrok naj Vam bodo vrstice, katere je Njihova Svetost blagovolila lastnoročno napisati. Torej zaupajte!“

Zares! Takoj, ko je Pij IX. prebral pismo, gleda nekaj trenutij proti nebu, vzame pero ter zapiše v preroškem duhu te-le besede na rob pisma:

„Dominus te benedicat, et illuminet filios tuos, ita ut videant et amplectantur veritatem.“
(Slovensko: Bog Te blagoslovi in razsvetli Tvoja sinova, da spoznata in vsprejmeta resnico.)

Pius N.“

Kako čudna so pota božje previdnosti! Ali ni gotovo, da je Pij IX. — sveti — bil na zemlji in v nebesih moj najboljši priprošnik pred prestolom božjega usmiljenja? Molitev svetnika, Pija IX., je bila uslišana.

Moj oče mi je svoje pismo do sv. Očeta in njegov odgovor prikrival do zadnjega časa. Še le potem, ko sem se spreobrnil, pové mi o svojem dejanju, ter mi podari dragoceni rokopis.

Celih sedemnajst let sem živel v sužnosti satanovi. To je storilo nevredno sv. obhajilo. Zašel sem daleč od prave steze. Molitev sv. Očeta sem povračeval s tem, da sem častitljivega moža grdil z najgnusnejšim obrekovanjem. O čudovito usmiljenje božje! Ravno o trenutku, ko sem zbiral vse svoje moči, da bi oskrnil spomin na Pija IX., zadela me je milost božja.

Pij IX. je pisal očetu: „Gospod Te blagoslovi in razsvetli Tvoja sinova, da spoznata in vsprejmeta resnico.“

Papeževo voščilo od leta 1869 se je izpolnilo leta 1885. Božja pota so neumljiva! Dopustil je, da sem razodel vso zlobo svojega brezbožnega srca. Zavrženost moja je priklopela do vrhunca. Potem je še le uslišal molitev svojega namestnika. Kako borni neznatni črvički smo v neskončni večnosti!

IV. Na krivem potu.

Licejalec in bivši političen jetnik. — Šolski upor. — Tja v en dan. — Pri policiji. — Češčenje Marat-a. — Gambetta in Esquiros. — Plebiscit. — Zarote. — Begun iz bogoslovja. — Francosko-nemška vojska. — Zvav po goljufiji. — Trde postaje. — Sprejem razveljavljen. — Mlada mestna legija. — Garibaldi. — Meščanska garda. — Trije prefekti za eno prefekturo. — Komedijski bojevitih izletov. — Gent in nenajdljiva kroglija. — Klubi. — Leo Taxil.

Bil sem torej v marseillem liceju.

Vsi moji tovariši so precej dobro poznali mojo preteklost. Neki radikalni časnik Gustava Naqueta,

lastnostim pridruži še brezobzirna oholost. — — — Vmesne misli izpuščam, nadomesti naj si jih bralec sam, le zaključek bodi tu: Zato je dogovor z liberalci nemožen, zato je v katerem-koli obziru si bodi zveza z njimi modremu — smešna! To v obče! Za naše razmere pa pristavljamo: duhovščina slovenska je v svoji večini dobro izobrazena. Le žal, da se sile svoje inteligencije tako ne zaveda, kakor bi bilo treba. Neki visoki dostojanstvenik, ljubljeneec našega naroda, mi je to-le rekel: „Ko bi naši duhovniki vedeli, koliko v znanji nadkriljujejo svetne izobražence, bi pač nikdar liberalizem pri nas ne mogel dobiti tal.“ In vsak odkritosrčen mož, ki pozna razmere, potrди ti bo, da se naši bogoslovci mnogo, mnogo več učé in naučé, nego li njihovi tovariši na vseučiliščih. — — —

Splošno govorim, kdor za-se misli, da ni tako, svoboda mu. V svoji splošnosti je resnica.

In vendar, glej čuda! Ti možje, katerega-koli stanu bodite, ali v kateri-koli stroki znanja in umetnosti se izobrazujete, čutijo se poklicane, vsi brez izjeme soditi o krščanstvu in o naši sv. Cerkvi. To je kemiku in fiziku in zgodovinarju in jezikoslovcu in vsem drugim, da, to je tudi manjšega dostojanstva junakom — diurnistom — agentom, žurnalistom in celo najnižji vrsti inteligencije — tvarina, o kateri morejo govoriti in soditi. Pravo imajo sicer, žalostno pravo v svobodi volje ne verovati, kakor imajo v tem smislu za vse slabo zmožnost in — pravo. Tega jim ljudi v našem času nobeden ne jemlje. Saj živimo v liberalnih časih svobodne laži in svobodnega pohujševanja — brez inkvizicij! — — — Kdo se bo maščeval nad to zlorabo svobodne volje, to stoji zapisano v malem katekizmu in pri nas vé, hvala Bogu, vsak otrok, kakor vé tudi, zakaj so žandarji. A prava nimajo, nikakega in po nobeni ceni soditi, zakaj mi verujemo, soditi o sv. Očetu, o sv. Cerkvi, če se prej o tem ne poučé. — S tem bi se pa h krati zmenila tudi njihova sodba. S tem bi tudi oni morali priznati z Jouffroy-em, ki je na smrtni postelji izrekel ta-le stavek: „Vsi filozofski sestavi skupaj niso toliko vredni, kakor ena stran katekizma.“ (Hardy, Ozanam str. 13.) In ta mož, profesor modroslovja v Parizu, je bil celo življenje najhujši nasprotnik razodete vere, tajéč celo njeno možnost.

Lep izgled take grozne, a vendar nadute nevednosti smo zadnji čas čisto slišali iz ust smétane naših izobražencev. Kako se je bivši „rector magnificus“ dr. Suess lani novembra meseca v nižjeavstrijskem deželnem zboru učenega skazal v temeljnih resnicah krščanstva, je znano. In koliko smešnih neslanosti se je nakopičilo v listih in brošurah proti verski šoli, je tudi znano. Na dunajskem vseučilišču je menda sploh več takih junakov, ki sém pa tje iz posebnega veselja poplešejo tudi na tem polji. In z njimi nadobudna mladež! Nemci pravijo: Gegen die Dummheit kämpfen auch Götter vergebens; mi pa: Bog daj norcem pamet!

A kako je vse to v zvezi z okrožnico? Prav tesno. Ravno ta nevednost naših nasprotnikov je

„Le Peuple“ (Narod), je o njej pisaril. Zdi se, da je bila o moji zadevi nekoliko postava prekoračena: ko so me zaprli v Mettray, nisem še imel postavnih let. Tudi je spisal republikanski odvetnik, gosp. Chappuis, o mojem zaporu članek, v katerem je imenoval moje jetništvo naravnost kot nepostavno. Ta članek je vzbudil po deželi nekaj hrupa; dotikal se je predsednika sodišča in cesarskega prokuratorja.

In jaz, jaz sem bil neizrečeno vesel teh obdobjev. Mislil sem si, da že kaj veljam, in moji so- učenci so me radovedno pogledovali. In res ne najdeš pogostoma v šoli učenca, ki bi bil zaprt iz vzrokov, kakoršni so mene priveli v Mettray. V očéh licejalcov nisem bil nič drugega, nego „bivši političen jetnik“. Torej mučenik: kdo bi si na to ne domišljeval?

Od druge strani so me pa ravno zaradi te posebne lastnije težko videli šolska gospóda, in posebno vodja. Bil sem na čelu vsem malim šolskim uporom. V takih razmerah nisem mogel dolgo ostati licejalni učenec.

Konec 1869. leta so hoteli skrajšati božične počitnice. Učenci so se kar popolnoma vzdignili. „Veliki“ se zberejo; določijo, da se mora ugovarjati. Pet ali šest, med katerimi sem bil jaz, imelo jih je polno moč za vodstvo gibanja.

(Dalje sledi.)

bila tudi vzrok, da se je sv. Oče vzdignil buditi sinove k boju proti lažem in k poučevanju nevednih. — Zato priporoča najprej, „naj bi se vsi po zmožnostih, ki jim jih je Bog dal, pridno učili verskih resnic in vsega, kar je z njimi v kaki zvezi“. In dalje, da je prav v naših časih, ko so se kriva in napačna mnenja tako daleč razširila, dolžnost vseh kristijanov razglašati resnico in zmoto odstranjevati iz src. „Bežati pred sovražnikom, ali umolkniti, ko se povsod proti resnici tako glasno kriči, je strahopetno ali pa znamenje takih, ki so zdvojili o resnici.“ — „Često zadostuje pogum, da uniči predrznost sovražnikov.“ „Med dolžnostim, ki jih imamo do Boga in do sv. Cerkve, je najvišja ta, da vsi po zmožnosti in sposobnosti krščansko vero razširjamo in jo branimo nasprotnim zmotam.“

Zato je tudi cela okrožnica, rekel bi, program sv. Cerkve, razvit od neodvisnega njenega vladarja. Kdor ne pozna sv. Cerkve v tem smislu, kakor jo nam riše okrožnica, je sploh ne pozna in ne more soditi o njej, niti o njeni socialni važnosti. Duhovito in strogo logično se razvija nekako tako-le: Vera je brez ugovora najbolj potrebna posamniku in skupinam. In to prava krščanska vera. To ohranjuje in oznanjuje cerkev; odtod neskončni pomen cerkve. — Cerkev ima nadnaravni temelj in je v nadnaravnem redu, a naravnega reda ne razrušuje, marveč spopolnjuje in blaži. Ljubezen do domovine in do gosposke, pokorščina zakonom ima v cerkvi največjo podporo, najmočnejši branik. A sovražnikov je mnogo. Zakoni držav nasprotujejo cerkvi; znanost jo preganja. Zato naj se njeni verni otroci učé njenih nauk, naj jih branijo, javno priznavajo, druge poučujejo v njih; enega mnenja naj bodo v duhu sv. Cerkve, udani sv. Očetu in škofom. Državam se ni treba bati. Utrdila jih bo in jim v nevarnosti pomagala. A države je ne smejo uklepati v svoje vezi, ali prezirati. — Enoti mnenj med katoličani nasprotuje najprej napačna previdnost, ki se z boječnostjo brati, in predrznost, s katero se nekoji ustavljajo oblasti in tako rušijo osnovni red v cerkvi. Sevéda mora vsak katoličan tudi v dejanji izvrševati, kar veruje. — Pred vsem naj se oživi krščanska ljubezen in dobra vzgoja doma in v šoli. — Resna je okrožnica beseda. Čuti se, da je tak glas potreben. Na dveh mestih opozarja na žalostne razmere posamnikov in držav in odkrito priznava, da „ne vémo, je-li nas še kaj hujšega ne čaka“. Edina pomoč bolnemu človeštvu je krščanstvo, to je živi akord, ki se ponavlja in blagovžno oglašja iz vsake njenih vrst. Zdi se, kakor spev o boljši bodočnosti. — — —

Izberi si tedaj: lek, kakor ga podaja ta okrožnica, ali pa pesimizem. Vrne se h krščanstvu, sicer zdvoji nad človeštvom! Stotine, ki si dan za dnem s svojo roko končajo življenje oznanjujoči konec življenja, uničenje njegovo, to je prava sreča, ali krščanstvo, ki uči živeti in trpeti, kdo ima prav?

Narodi čakajo odgovora. In materialna bēda jim vihti bič in jih priganja, da siloma zahtevajo jasne, odločne besede! Z materialno bēdo je v zvezi moralna: lakota in greh, oba srpó in nepočakano iščeta rešitve. Kje je bosta dobila? — In liberalizem še vedno kraljuje in še vedno sedé na stolicah modrosti in učenosti možje, ki mu pletó lavorike, ki so prodali svoj razum njemu v trdo, kruto dnino. Nam je govoril naš sv. Oče, kar smo že vedeli, ali kar smo vsaj v bistvu priznavali, a ne samo nam, govoril je svetu. Ali ga bo hotel slišati?

Dolžnosti katoličanov.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII.

vsem čestitim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom in škofom katoliškega sveta, združenim s apostolsko stolico.

(Dalje.)

Prva naša dolžnost je torej, odkrito in naravnost spoznavati katoliško vero in skrbeti po svoji moči, da se tudi drugi z njo seznani. Znano je, da resničnost krščanstva nima hujšega sovražnika od nevednosti. Krščanstvo že zmaga navadno, da je ljudje le spoznajo in prav razumejo; vsaka preprosta duša, ki je brez predsodkov, se ga namreč oklene. Res je sicer vera poseben dar božje dobrote in milosti; toda resnice njene spoznajo ljudje navadno le po oznanjevanju. „Kako bodo verovali va-nj, od katerega niso slišali, kako bodo pa slišali brez oznanjevalca? Vera je torej iz poslušanja, poslušanje pa

po besedi Kristusovi.“¹⁾ Ker je vera potrebna za izveličanje, potrebno je tudi oznanjevanje besede božje. Besedo božjo oznanjevati in učiti morajo po božji naredbi zlasti učitelji v sv. cerkvi, oni, „katere je postavil sveti Duh, vladati cerkev božjo.“²⁾ Učiti mora torej posebno rimski papež, namestnik Kristov in vrhovni glavar cerkve Kristove; on naj uči vse, karkoli moramo verovati in storiti. Vendar naj nihče ne misli, da ni to tudi dolžnost navadnih vernikov, posebno takih, ki so prejeli od Boga zmožnosti za to. Le-ti naj bodo — ne, da bi si s tem lastili oblast pravih učiteljev — nekaj odmev onih resnic, katere so slišali, ter naj podučujejo tudi druge, ako je treba. Tudi očetom Vatikanskega zbora zdelo se je ne le koristno, temveč tudi potrebno izreči, da naj sodelujejo vsi kristijani pri oznanjevanju svete vere. „Opominjamo,“ tako govore, „vse kristijane, posebno pa vas predstojnike; rotimo vas pri ljubezni do Krista, rotimo v moči istega Gospóda in Rešitelja našega: skrbite in obračajte vso pozornost na to, da odvrnete vsako zmoto od svete cerkve ter razširjate svete vere čisto luč.“³⁾ Poleg tega ne smemo pozabiti, da vsak lahko po veri živi, se očitno za kristijana spoznava ter tako z lepim vzgledom širi vero katoliško. Med dolžnostmi torej, katere imamo do Boga in svete cerkve, je prva ta, da širimo krščansko resnico, kolikor moremo ter jo branimo zoper vse sovražne napade.

Da pa zadostimo tem svojim dolžnostim, se ne smemo podati posamezno in vsak sam za-sé na bojišče. Kristus je namreč že naprej povedal, da bodo nasprotovali njegovi cerkvi ter jo ravno tako sovražili, kakor so njemu nasprotovali in ga sovražili. (To je tudi vzrok, da mnogi ne dosežejo zveličanja, katero nam je pridobil.) Zato pa noče, da bi živeli njegovi učenci vsak sam za-sé, temveč združili jih je v eno družino, eno telo, — sveto cerkev — čegar glava je on. Tako se razliva življenje Kristovo po vsem skrivnostnem telesu njegovem: poživilja in hrani posamezne ude, veže jih med seboj, deleč jim moč, da dosežejo svoj namen, ki je pa pri raznih različen. Dovoljena družba je torej cerkev vzvišenejša od vsake druge. Njen božji začetnik hotel je, da deluje v blaginjo človeštva jednotno, „kakor vrejena vojskino truma.“⁴⁾ Ta vredba katoliške cerkve je neizpremenljiva. Torej ne sme živeti v njej posameznik, kakor bi se mu zdelo, ne bojevati se, kakor bi se mu zljubilo, ker, kdor s Kristom ne zbira, raztresa, kdor ni z Bogom in s cerkvijo, ta je zoper Boga.

(Dalje sledi.)

¹⁾ Rim. 10, 14, 17.

²⁾ Dej. ap. 20, 28.

³⁾ Const. Dei Filius.

⁴⁾ Visoka pesem 6. 9.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. januarija.

Notranje dežele.

Spravne obravnave. Nemški listi poročajo, da so pismeno pritrdili sklepom praških konferencij tudi oni nemški poslanci, ki se osebno niso udeležili posvetovanj. Znani Steinwender je v svojem listu „Nationale Blätter“ z žalostnim srcem pritrdil spravi, toda odločno dostavil, da se ta pravna načela ne smejo uporabiti tudi za Šlezijo, Moravsko, Štajarsko in Koroško. Ali z njim, ali proti njemu bodo se s časom vredile narodnostne razmere tudi v imenovanih deželah.

Češka. Češki deželni zbor se bode nekda sešel že maja meseca, da potrdi točke pravih obravnave, na to pa bodo vsi veleposestniki in deželni odborniki odložili svoje mandate. Do tedaj bode vlada zvršila najvažnejše točke sprave.

Ogerska. Zbornica je izvolila podpredsednikom grofa Teodorja Andrassy-ja in soglasno dovolila proračun za bogočastje. Naučni minister je izjavil, da bode do konca leta storil potrebne korake za avtonomijo katoliško. Zbornica je odobrvala to izjavo. Krona in škofje bodo morali stvar dobro premisliti. — Tudi na Ogerskem zbira delavci denar za volilne namene nemških socialnih demokratov.

Vnanje države.

Srbija. Iz Belegrada se poroča, da pričakujejo črnogorskega ministra za vnanje stvari, ki bode v imenu svojega kneza in vlade zahvalil srbske regente in vlado za prijazni vsprejem črnogorskih izseljencev. Srbski vladni krogi smatrajo v tem izjavo kneza Nikole, da ne misli na srbski prestol. — Nemški listi so te dni razširili vest, da se armada izjavlja proti vladi. Skupščina je namreč častnikom ustavila doklade. Nato se je zbralo v častniški kazini mnogo častnikov, ki so grajali sklep skupščine. Pri tem zboru so bili navzoči polkovnik Pavlović kot predsednik kazini, podpolkovnik Banlić

in več višjih častnikov. Vojni minister Gruič je zvedel o teh izjavah proti večini skupščine in radikalni stranki ter ukazal disciplinarno preiskavo. Posledica temu je bila, da so umirovili Pavlovića in Banlića ter kaznovali več častnikov. Koliko je na tem resnice, nam ni znano. „Agence de Belgrade“ potrjuje sicer dogodek pa dostavlja, da armada nikakor ni sovražna vladi.

Bolgarija. Volilni zapisniki so v mnogih okrajih že dogotovljeni in nabiti na javnih poslopih. Volitve so pred durmi, agitacija se je pričela po vsi deželi, z agitacijo razburjenost in prepiri. To je stara pesen, kakor povsod.

Rusija. Vlada previdno postopa glede iztiranja nemških naseljencev v južni Rusiji. Vodi jo v prvi vrsti gospodarsko vprašanje, ker se izseljujejo mnoge ruske družine. V političnem oziru bode vlada najprvo prepovedala vhod novih nemških izseljencev. — V kazanski guberniji je nekda lakota med nižjim prebivalstvom.

Francija. „Figaro“ poroča, da so se boulangisti sprli zaradi židovskega vprašanja. Laur in Déroulède zahtevata, naj se nadaljuje boj proti židom, Boulanger in Naquet pa želita končati ta boj. Tudi več drugih Boulangerjevih pristašev je naznanilo, da izstopijo iz zveze, ako se bo nadaljevala agitacija proti židom. Kakor se vidi, vplivajo na može denarni baroni s krivimi nosovi.

Nemčija. Nemški cesar Viljem II. je dne 27. t. m. praznoval svoj 32. rojstveni dan. — Iz Bohuma se poroča, da delavci sicer ne umaknejo svojih zahtev, vendar dela ne bodo ustavili do 1. marca zaradi bližnjih državnozborskih volitev.

Švica. Kakor smo že poročali na tem mestu, povabil je švicarski zvezni svet že pred meseci vnanje vlade, naj bi na mednarodnem shodu stavile določena skupna načela, po katerih bi se vredilo delavsko vprašanje, ki straši že vso Evropo. Zvezni svet je že sestavil obširen program za shod ter ga razpošilja vladam, da se določi dan shoda. Ta misel je vrlo dobra. Delavski nemiri so mednarodni, socialni demokratije imajo niti napeljane po vsi Evropi in Ameriki, torej bo mogel le mednarodni shod pojasniti vzroke občne nezadovoljnosti med delavci in določiti skupna načela v obrambo delavcev.

Portugal. Angleški listi so že zabrnili plašče po sapi ter pričeli prijazneje pisati o angleško-portugalskem prepiru zaradi ozemlja na jugovzhodu Afrike. Anglež je povsod kramar, tako tudi v tem prepiru, vsled katerega imajo angleški trgovci mnogo škode. Iz Londona sicer poroča „Pol. Corr.“, da nekatere vlade nagovarjajo Anglijo, naj to prašanje predloži posebnemu razsodišču, toda državni podtajnik sir James Fergusson je dne 24. t. m. pri nekem banketu naravnost izjavil, da Portugal ne more zahtevati posebnega razsodišča, ker se ne strinja z berlinsko pogodbo. V Lisabonu pa še vedno narod razsaja proti vladi in braganški dinastiji, iz česar smemo sklepati, da tu nete ogenj tuji republikanski življi iz Pariza in Amerike.

Belgija. „Indépendance Belge“ poroča, da ste se Belgija in Prusija dogovorili o razdelitvi nevtralnega ozemlja Moresneta. Prusija bi dobila manjši del ozemlja z večjim številom (1500) prebivalcev, Belgija pa večji del s 1200 prebivalci.

Izvirni dopisi.

Z Vrhnike, 24. januarija. Ni potreba vsako malenkost obešati na veliki zvon; ali sledečo stvar pa Vam le opišem ne iz kake animoznosti, temveč ker bo za marsikaterega poučljiva.

Dne 17. t. m. sta imela „dan“ pri našem sodišči: G. duhovnik V. iz B. in tukajšnji g. učitelj S., ki ob enem tudi poučuje v B. — Gosp. S. je tožil gosp. V. radi žaljenja časti.

O priliki, ko so naš prevzvišeni knezoškof izdali pastirski list meseca oktobra, bral je gosp. V. dotični list z lece, kakor je bilo ukazano, ob enem pa razlagal nekatere priprostemu ljudstvu manj znane izraze. Med temi izrazi je bil tudi izraz frama-sonska šola! Nekdo izmed poslušalcev to naznani gospodu S., katerega takrat ni bilo pri cerkvenem opravilu. Gospod S. vse besede V. obrne ná-se in svojo šolo. Kmalu potem skliče g. S. krajni šolski svet, pred katerim naj bi se zagovarjal g. V. radi napada na osebo g. S.—a in njegovo šolo. Debata je bila zelo viharna, pa brez sklepa. Nato vloži g. S. tožbo zoper g. V. pri tukajšnjem sodišči. To pošlje g. V. poziv k preiskavi v dan pred novim letom popoldne, ko je imel doma litanijske oznanjene. Gospod V. je hotel vso zadevo z lepa poravnati, in če to ni mogoče, prosi, naj se preiskava preloži na kak drugi dan, a g. S. noče o tem ničesa vedeti. Povabilo zahteva g. V. ob 2. uri popoldne pred novim letom v sodnijo.

Določeni dan pride g. V. že ob 1/2 2. uri, da bi poprej na vrsto prišel, pa čakati je moral do 5. ure. Prosil je gospode, naj pride že skoro na vrsto, ker ima doma še cerkveno opravilo. Pa zastoj! Neki vrhniški odličen mož se je posmehoval njegovemu hlapcu, češ: „kdo bo pa pri vas popo-

ludne litanijske imel; skoro gotovo ti, ker gospoda ne bo še domov“.

Tako se je godilo gospodu V.—u, onemu gospodu, ki je leta 1849. tako lepo stregel c. kr. uradniku v gozdu. Služboval je takrat kot kapelan v Kočevji. Kakor drugodi, vrelo je tedaj tudi posebno v kočevskem mestu. Uradniki so večinoma zbežali iz mesta ter se skrivali, kjer se je kdo mogel. K nekemu takemu uradniku se je vozil tudi gosp. V., tadanji kočevski kapelan, vsak dan skoro uro daleč, oskrboval ga ter prinašal mu potrebne novice in vesti, dokler ni bilo zopet miru. To njegovo lepo krščansko in lojalno delo se mu je sedaj tako lepo poplačevalo.

Dne 17. t. m. je bila obravnavana. Gospodu zatožencu je bilo v vabilu naznanjeno, da je tožen radi prestopka po § 496 kazenske postave; a smel je tudi za sebe govoreče priče seboj pripeljati. Tako je tudi bilo. Prišlo je prav veliko mož in žen iz B. Pa vsi ti še na vrsto niso prišli. Gospod sodnik je to dobro uvidel, da tega celó ni potreba. Gosp. S. je bil obsojen, da povrne sodnijske troške. Pravijo, da je vložil pritožbo. Bržčas bo brez vspeha njegova pritožba. Naj le brusi pete vsled svojega neopravičenega samoljubja.

Tudi pri nas se prav zelo širi bolezen hripa. V nekaterih hišah kar po več oseb bolnih leži za to boleznijo. Umrl je za to boleznijo najstarejši mož v fari. Star je bil 89 let.

Še to naj vam povem, da je pri nas nemškutarja popolnoma prejenjala. Nobenega nemškutarja ni več — vsi smo Slovenci z dušo in telom in to od takrat, kar smo dobili toliko zaželjenega novega gospoda župana. Razloček med nami Slovenci na Vrhniki je le ta, da smo nekateri konservativci, drugi liberalci, tretji klerikalci in zopet drugi radikalci, nekateri pa vse skupaj. Ali je pri vas v Ljubljani ravno tako?*)

Z Dunaja, 26. januarija. (Posvečevanje nedelje.) Gledé izpolnovanja tretje božje zapovedi Dunaj povsem ni tako strog, kakor se Vam to v Ljubljani od daleč vidi. Da pred nekimi dnevi v ces. kr. dvornem gledališču niso izdali gledališnih listov v drugem natisu, je res, ker je bila nedelja. Da so pa do danes tedna vsako nedeljo in vsak praznik sneg vozarili, katerega visoki kupi so med tednom pred te vrste ljudmi imeli vstrajen mir, je pa tudi res!

Kidanje in odvažanje snega je prevzela transportna družba vže pred leti od magistrata za veliko svoto tisočakov na leto, ki se pa med tednom nič kaj prav ne briga za vestno izvrševanje svojih dolžnosti, tembolje pa v nedeljo ali na praznik. Tedaj vidite vže zjutraj ob 7. uri cele kompanije delavcev v gosposkih in delavskih suknjah z lopatami in krevlji oborožene, ki hité iz raznih žganjarij, kjer so opravili službo božjo, na odkazano jim delo. Nekako pol ure kasneje pritisnejo veliki tovorni vozovi in delo se prične s tako pridnostjo, kakor bi šlo za stavo, in traja navadno do poludne, če pa treba, tudi do večera namaknejo. Vendar so večinoma vže okoli jedne ali dveh gotovi. Vprašam Vas, je-li to posvečevanje nedelje, če Vam delavec in voznik vse ljubo dopoldne, kadar se opravlja po vseh cerkvah jako slovesna služba božja, po raznih ulicah preklinjata in delata huje nego v delavnik? Krivdo v tem oziru brez ugovora pripisujem transportni družbi, ki je v rokah židov, magistrat, kateri bi ji moral na prste gledati, je pa tudi večinoma nje popolnoma vreden. Kar je čez teden sv. Petru snega ostalo, da ga ni stajal, lotila se ga je transportna družba vselej v nedeljo in na praznik. Da v takih položajih delavec in voznik ne vidita cerkve od znotraj, je jasno kot beli dan. Kljub temu se pa pri službi božji ne manjka drugih vernih kristijanov vsacega stanu, tudi častnikov zlasti višjih z zlatimi ovratniki je več videti. Petje pri slovesnih sv. mašah je vseskozi latinsko, pri navadnih nemško; kakor je prvo izborbo in človeka nepopisljivo nagiba: „sursum corda!“ tako je drugo — skaženo. Le-to se mi prav tako dozdeva, kakor če bi se neizvežban človek, ki zna le samo „skalo iz C-dur“ igrati, na orglje spravil in po svoje delal ne zmeneč se za harmonijo, ali jo je kaj ali nič. Jaz vsaj se skupnemu cerkvenemu petju pri službi božji ne morem privaditi; morda je temu vzrok moj rojstni kraj, kjer sem slišal od svoje zgodnje mladosti le najlepše melodično vbrane skladbe, katere so mi čuteče srce z nepopisno radostjo polnile in mi je še sedaj, naj

*) Pridite pogledat, saj Ljubljana ni daleč od Vrhnike. Op. vredn.

se tudi naši današnji godbeniki nad njimi izpodtikajo. Takega petja, kakor je bilo ob času moje mladosti pri nas doma, nisem od priprostih pevk nikjer po svetu slišal, če prav sem več nego pol cesarstva obredel. Zato se mi ne zdi prav, če se nekateri vže desetletja poganjajo, da bi Riharja iz cerkve popolnoma pregnali. Z Riharjevimi pesmami Matere Božje so si dosedaj naše dekleta tudi doma kratek čas delale in utrjevale uravnost. Novega cerkvenega petja se slovensko kmečko uho ne bo privadilo, in nasledek bo, da bodo sčasoma na mesto sedanjih prelepih pesmi prišle — ponočne fantovske pri domačem delu. Če nam bo to na korist — jaz dvomim.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podaril krajnemu šolskemu svetu v Šromljah v brežiškem okraji 100 gld. za šolske namene.

(Na krsto preč. g. kanonika M. Križnarja) so njegovi prijatelji in častilci položili več krasnih vencev, med drugimi gg. profesorji na tukajšnji c. kr. veliki realki, dijaki realni dva venca s slovenskim in nemškim napisom, zavod J. Huth, učenci g. Mahra trgovske šole in stolni kapelani.

(V tukajšnji stolni cerkvi) bode jutri ob 10. uri prevzvišeni gospod knezoškof bral sv. mašo za cesarjeviča Rudolfa. Povabljeni so civilna in vojaška oblastva.

(Dnevni red) seji ljubljanskega občinskega sveta v četrtek, 30. dan januarija t. l., ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Naznanila predsedstva. II. Finančnega odseka poročilo ob občinskem proračunu za 1890. leto.

(Pisateljskega podpornega društva) zabavni večer bode danes ob 8. uri v steklenem salonu ljubljanske čitalnice.

(Na c. kr. državni obrtni šoli) v Gradci prične se dne 1. marca petmesečni kurz za učne moči na obrtnih nadaljevalnih šolah. Ta kurz morejo obiskati učitelji na kranjskih javnih ljudskih šolah, ki so že učitelji risanja na obrtnih šolah ali se pripravljajo za to. Prošnje do 8. februarja c. kr. deželni vladi. Dotični udeleženci bodo za čas kurza dobili primerno podporo.

(Na Koroškem) je oskrbljenih 229 župnij, izpraznjenih 38, oskrbljenih kuracij 30, izpraznjenih 55, oskrbljenih kapelanij 44, izpraznjenih 113. Škofija šteje 345.626 duš, 1040 cerkev, 404 duhovnike. V bogoslovju je sedem profesorjev, 74 slušateljev, v Marijanišči 87 učencev.

(Ljudsko šolo v Žireh) so zaprli zaradi dobrev in hripe med šolskimi otroci.

(Z Jesenic) se nam poroča, da je knjigovodja kranjske industrijske družbe Adolf Keindl minolo nedeljo pal v Bistro in mrtev obležal.

(Iz Reke) se poroča, da so se včeraj vršile volitve treh mestnih zastopnikov. Izid volitve ni znan. Madjaroni so kandidirali dr. Bellena Andrijo, J. Jerouschega in Hinka viteza Thierryja; nasprotniki Ivana Randića, Hanibala pl. Plöcha in barona Vraniczaniya. Borba je bila huda. Neki Madjaroni so poslali pismo baronu Vraniczaniyu, v katerem so mu naznanili, da bodo glasovali zá-nj, ako 1. razvije na svoji hiši madjarsko zastavo; 2. ako se zaveže, da bode glasoval, naj se iz Reke odstrani hrvatska gimnazija; 3. ako se zaveže, da bode delal na to, da se v kolegijalni cerkvi uvede talijanski jezik namesto hrvatskega. Gospod baron pa je na to molčal in ni razvil madjarske zastave.

(Slovstvo.) V Mariboru je izšla v Cirilovi tiskarni 135 strani obsežna knjiga: „Marka Fabija Kvintilijana govorniški pouk“, katero je prevel ter ji spisal uvod in komentar Franc Brežnik, c. kr. profesor v Rudolfovem. Knjiga se dobiva po 60 kr. izvod, po pošti 5 kr. več, pri upravnistvu „Popotnika“ v Mariboru, Reiserstrasse 8. Knjige še nismo imeli časa pregledati. Gosp. profesor piše v svojem predgovoru: „Rimsko vzgojo in pouk nam je najbolj natančno opisal Marko Fabij Kvintilijan, najvrlejši in najbolj izkušeni pedagog in učitelj vsega rimskega življenja, čegar pedagogičsko delo (dvanajstere knjige o govorniškem pouku) nam se je celó ohranilo. Dasi je vse, kar je spisal, izvrstno, odlikuje se vendar posebno kot praktični pedagog, kot pravi, prvi in edini školnik starega veka. Čitanje tega pedagogičkega velikana ne bode koristilo le vsem olikancem, ampak med njimi vlasti onim, ki se sami s poukom pečajo, ker bodo vzpoznavali zvezo in sorodnost naših poučnih razmer

z onimi starega veka in ker bodo po tako izvrstnem vzgledu izpodbujeni z večjim veseljem in bistrejšo razumnostjo svoj posel opravljali. V ta namen sem poslovenil v pedagogičnem oziru najvažnejše oddelke Kvintilijanovega dela." — Znani in delavni pisatelj na polji vojaškega slovstva gosp. Andrej Komel pl. Sočebčan, c. in kr. major v pokoji, pa je izdal zopet novo delo: „Organizacija vojske cesarskim in kraljevim vojakom v poduk v vprašanjih in odgovorih.“ Knjižica, obsežna 41 strani, je tiskana v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovci; cena ji je 20 kr. Gospod pisatelj opisuje v tem svojem najnovejšem delu vse vrste stalne armade, vojskne zavode, domobranbe in črno vojsko. Knjižico toplo priporočamo slovenskim vojakom.

(Utonila) je dne 24. t. m. Marjeta Kovačič v Rinži na Kočevskem.

(Za popravilo vojaških spomenikov na kraljevo-graškem bojišči) so na prošnjo dotičnega odbora dovolili večje podpore skoraj vsi avstrijski deželni odbori; tako je dovolil štajarski 100 gld., moravski 100 gld., šlezjski 200 gld., gališki 100 gld., dalmatinski 50 gld., predarelski 50 gld. itd.

(V Mostaru) je umrl minoli četrtek mostarski župan Muhamed beg Alajbegović, star petdeset let. Rodil se je v Mostaru iz stare plemeni-taške rodovine in bil vzgojen po starem turškem načinu. Od zasedenja Bosne in Hercegovine je bil načelnik v Mostaru.

(Prostovoljna požarna bramba v Žužemberku) priredi dne 1. februarja ples v prostorih gosp. Fr. Pehanija. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane domače in tujih bramb 20 kr., podpornikom 40 kr., neudom 80 kr. Čisti dohodek je namenjen za nakup brizgalnice.

Raznoterosti.

— Proti dvoboju. V vojaških krogih na Nemškem si pripovedujejo, da hoče nemški cesar prepovedati dvoboje. Tak vzgled bi vplival tudi na civilne kroge. Tudi japonski mikado je izdal ukaz, da je dvoboj kazniv prestop.

— V prodajalnici. Trгоvec knjigovodji: „Gosp. Meyer, to mi je pa že prebedasto, da vedno delate packe v knjigi in jih potem ližete. Pijte raje takoj iz steklenice.“

Telegrami.

Dunaj. 28. januarija. V današnji seji mestnega zbora je župan dr. Prix pozdravljaj spravo med Čehi in Nemci, ker bode država mogla sedaj večjo skrb obračati na gospodarske in socialne razmere.

Dunaj. 29. januarija. „Wienerzeitung“ je objavila ministersko naredbo o izvršitvi postave z dne 19. aprila 1885 glede začasnega zboljšanja plač katoliške duhovščine.

Budimpešta. 29. januarija. „Nemzet“, pišoč o spravi, poudarja, da dualizem in koristi Ogerske morejo le pridobiti, ako se zboljšajo avstrijske parlamentarne in vladne razmere. „Pesti Naplo“ piše, da bodo Nemci v Avstriji sedaj dobili večji vpliv, ter pričakuje za Avstrijo ugodnejše politične dōbe.

Pariz. 28. jan. „Republique Francaise“ piše, da je češko-nemška sprava velik dogodek za slovansko in nemško Avstrijo.

Dijaška kuhinja v Celji.

Za IV. društveno šolsko leto 1889/90 so darovali naslednji častiti in prečastiti daritelji:

Stoklas, dekan v Brežicah	2	gld.	—	kr.
Dekort, kapelan v Brežicah	1	—	—	—
Munda, živinski zdravnik v Brežicah	2	—	—	—
Ogrizek Fran, kapelan v St. Jurji	1	—	—	—
Hribernik Jakob, kapelan v Braslovčah	5	—	—	—
Klančnik Jurij, defecient v Braslovčah	5	—	—	—
Bohine J., dekan v Braslovčah	5	—	—	—
Peter Erjavec, župnik v Trbovljah	5	—	—	—
Jan Kozine, provizor v Kostrivnici	5	—	—	—
Rados. Marzidovšek c. kr. vojni kapelan v Gorici	5	—	—	—
Mihnel Novak, c. kr. sodnik v Kostanjevici	5	—	—	—
Ivan Gabršek, okrajni tajnik na Vranskem za oktober in november	4	—	—	—
Ivan Gabršek (domača veselica v Mozirji)	4	—	11	—
Josipina Prusova v Konjicah	5	—	—	—
dr. Rudolf, odvetnik v Konjicah	5	—	—	—
dr. Srebre, odvetnik v Brežicah	5	—	—	—
M. Ogorevc, trgovec v Konjicah	5	—	—	—
Štef. Javornik v Šmarji	1	—	—	—
dr. Lešnik, odvetnik v St. Lenartu	5	—	—	—
Josip Jeraj, kanonik v Žavcu	5	—	—	—
dr. Schmirmaul, zdravnik v Brežicah	5	—	—	—
Vilibald Venedig, župnik v Središču	2	—	—	—
dr. Weingerl v krapinskih toplicah	5	—	—	—
Alojzij Šijanec, župnik Negovski	2	—	—	—
Matevž Vrečko, župnik na Ponikvi	5	—	—	—
Par Valentin, župnik v Gotovljah	5	—	—	—
Fišer Anton, župnik v Dolu	2	—	—	—
Bogataj, kapelan v Dolu	1	—	—	—
Maks Pieteršnik, c. kr. profesor v Ljubljani	5	—	—	—
Marija Potočin na Zidanem mostu	5	—	—	—
Norbert Zanier, trgovec v St. Pavlu	5	—	—	—
Vilhar Ivan v Ljubljani	5	—	—	—
Jos. Šetine v Brežicah	2	—	—	—
T. Cajnar, sodnijski pristav na Laškem	2	—	—	—
Ivan Fišer, c. kr. notar v Mokronogu	5	—	—	—
Ferdinand Roš v Hrastniku	3	—	—	—
Dr. M. Matek, profesor v Mariboru	5	—	—	—
L. Potočnik, dekan v Gornjem gradu	5	—	—	—
Ferdinand Jan, župnik v St. Petru	5	—	—	—
Presečnik Gregor, kapelan v Polčanah	3	—	—	—
dr. Fr. Celestin, kr. prof. v Zagrebu	5	—	—	—
dr. Filipič, odvetnik v Celji	5	—	—	—
Lemež Jurij, gostilničar v Celji	1	—	—	—
dr. Prus, zdravnik v Konjicah	5	—	—	—
Jakob Planinšek, Priester zu Neu-Algersdorf bei Graz	2	—	—	—
Turnšek Anton, trgovec v Nazaretu	5	—	—	—
Mat. Gril v Postojini	1	—	—	—
Pelan, od vesele družbe v gostilni pri Blažu nabral	6	—	40	—
J. Janežič v Grižah	2	—	—	—
dr. Lavoslav Gregorec, kanonik v Novicervici (Konec sledi.)	5	—	—	—

Umrli so:

V bolnišnici:

22. januarija. Ivan Strajhar, ključar, 49 let, jetika.
 23. januarija. Jožef Gaber, gostač, 63 let, pneumonia thorax. — Lucija Skubie, gostija, 60 let, pljučni emphisem.
 — Jožef Velše, gostač, 67 let, pljučni emphisem.
 24. januarija. Rozalija Zidar, krojačeva hči, 4 leta, jetika.
 — Marijana Udovič, gostija, 63 let, marasmus. — Marija Kenk, delavka, 58 let, carcinoma mammae.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
28	7. u. jut.	735.7	0.8	sl. svzh.	oblačno
	2. u. pop.	736.1	6.6	brevz.	jasno
	9. u. zveč.	735.0	4.4	—	oblačno
Srednja temperatura 3.7° za 2.4° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	45	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	88	"	60	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	75	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	75	"
Akije avstr.-ogerske banke	934	"	—	"
Kreditne akcije	324	"	25	"
London	118	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon.	9	"	38 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	57	"
Nemške marke	57	"	72 1/2	"

Tovarna za lesovino in papir v Medvodah
vzame v službo

dva ali tri rezalce papirja (Papierschneider).

Oni, ki so večji nemščini in neoženjeni, imajo prednost. (6—1)

Ponudbe naj se pošiljajo naravnost papirnici v Medvodah na Gorenjskem.

Proti sušečim boleznim, jetiki, feljnom (bramorjem), bramorjastim boleznim kostij, krvci ali angleški bolezni in kožnimi spuščajem ga ni boljšega sredstva, kot je ribje olje s katranom lekarja Piccoli-ja v Ljubljani. Steklenica 80 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (8)

Hiša

z 8 sobami in jako prostornimi gospodarskimi prostori, z velikim dvoriščem in vrtom, na jako živahnem, za sleherni kupčijo sposobnem kraju v Ljubljani, ki donša 5 1/2 %, je na prodaj. Plačati je treba takoj le 3000 gld., drugo zamore ostati na hiši.

Več zvč se v pisarni g. Fr. Müller-ja. (2—1)

Cerkvena obleka in orodje.

Podpisana imam v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za

bandera, baldahine, raznobarvene plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte,

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Blagovolite se torej ozirati, prečast. gospodje, pri naročilih na vdovo-rojakinjo, ter ne podpirajte tujih trvd. društev ali potujočih agentov.

Izdelujem ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in drugo obleko.

Zagotavljam torej hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje cene, hvaležna Vam bodem za najmanjša naročila.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporočam

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke

v Ljubljani

Gledališke ulice št. 4. (3—1)

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne preste!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. ltd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil nacrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Na blagovoljna vprašanja rado-voljno odgovarjam. (52—5)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne preste!

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet: za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (61)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczyja, deželna lekarna, Sackstrasse.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczyja, „pri sv. Frančišku“ (ob enem kemična tovarna) V., Hundsturmstr. 113.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczyja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstädterstrasse št. 30.

Dunaj: Lekarna dr. Ottona pl. Trnkóczyja, „pri Radeckiju“, III., Radetzkyplatz št. 17. (7)

Nepresegljivo za zobe

I. salicilna ustna voda

aromatična, vpliva okrepčevajoče zabranjuje gnilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. Jedna v-ljka steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošnje priljubljen, vpliva jako okrepčevajoče ter ohranjuje zobe svetlo-bele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.